

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес освіти (Україна)
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Університет Гренландії (Гренландія)
«1 грудня 1918 р» Університет Альба Юлія (Румунія)
Вільнюський університет прикладних наук (Литва)
Сучавський університет імені Штефана Марє (Румунія)
Університет прикладних наук (Австрія)
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна (Україна)
Київський національний університет будівництва та архітектури (Україна)
Національний університет «Запорізька політехніка» (Україна)
Київський національний університет технологій та дизайну (Україна)
Львівській державний університет фізичної культури імені Івана Боберського (Україна)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького (Україна)
Сумський державний аграрний університет (Україна)

СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

06 листопада 2025 року

**Co-funded by
the European Union**

Полтава
2025

Список використаних джерел

1. Derevianko O. Reputation Management in Business. Kyiv: Business Perspectives, 2019. 174 p.
2. Koshelenko K. Management in Times of War. Warsaw: Helion, 2024. 198 p.
3. Martin-Navarro A., Lechuga Sancho M. P., Medina-Garrido J. A. BPMS for management: a systematic literature review. *International Journal of Productivity and Performance Management*. 2023. Vol. 72, № 1. P. 1–17.
4. Комеліна О. В., Гридін Д. О. Проблеми та виклики кадрового менеджменту підприємств у сучасних умовах. *Економічний простір*. 2025. № 197. С. 51-55
5. Гнучкі робочі місця та коворкінг. URL: <https://U.S.Flexible Workspace-and-Coworking/Established-Expanding-and-Evolving> (дата звернення: 20.10.2025).

УДК 658:005.44

Пікалов О.О., магістр
Науковий керівник: Кудінова А.О., к.е.н., доцент
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ДО СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ СЕРЕДОВИЩА

В умовах постійних змін бізнес-середовища особливого значення набуває здатність підприємства своєчасно адаптувати систему управління до нових викликів. Глобальна невизначеність, технологічні зрушення, військові та енергетичні кризи, а також екологічні й соціальні трансформації формують нову парадигму управління, орієнтовану на гнучкість і стійкість організаційних механізмів.

Першим етапом дослідження є теоретичний аналіз підходів до напрямів інтеграції елементів системи управління (стратегічне планування, організаційну структуру, управління процесами, інформаційне забезпечення, кадрові компетенції та культуру організації) у єдиний механізм адаптації, який здатний мобільно реагувати на внутрішні та зовнішні зміни. Одним з теоретичних підходів, який часто застосовують у світі й в Україні, є теорія динамічних спроможностей (dynamic capabilities) – здатність підприємства швидко відчувати зміни, адаптувати ресурси, трансформувати бізнес-моделі та інноваційні процеси згідно з новими можливостями або загрозами [1]. Інший важливий напрямок – адаптивне управління через цифровізацію і інформаційно-комунікаційні технології (ІСТ), що включає використання систем моніторингу, аналітики даних, інформаційних панелей, прогнозування та сценарного планування. Дослідження [2] в Україні показує, що ІСТ-інструменти підвищують економічну безпеку підприємств за умов нестабільного середовища.

Варто зазначити, що формування механізму адаптації системи управління також передбачає організаційну гнучкість: можливість змінювати структуру управління (наприклад, більш горизонтальні форми, децентралізацію), ролі керівників і взаємодію між підрозділами, а також швидке перепланування бізнес-процесів. Це може відбуватися через Lean або Agile-методики, коли процеси оптимізуються за принципом мінімуму втрат і швидкого реагування на зміну вимог [3], або на основі прогнозування та стратегічне планування (використання сценарного аналізу, PESTEL-аналізу, моделювання ризиків, встановлення сценаріїв «базового», «сприятливого», «негативного») [4]. Відповідно інструменти, які можуть бути використані при адаптації системи управління до викликів середовища наступні:

- створення системи моніторингу середовища (зовнішні: ринок, конкуренти, технології, регуляторика; внутрішні: ресурси, компетенції, фінанси);
- зворотного зв'язку і систем контролю результатів;

- мотиваційних схем для персоналу, які підтримують готовність до змін;
- навчання, розвиток компетенцій, «організаційного навчання» (learning organization), знань через партнерства, науково-виробничі колаборації;
- використання цифрових платформ, аналітики, Big Data, алгоритмів прогнозу.

На практиці при впровадженні цих інструментів, підприємства зіштовхуються з певними бар'єрами, а саме: недостатньою інвестиційною спроможністю, опором змінам, недостатньо розвиненою цифровою інфраструктурою, кадровим дефіцитом, високими ризиками в умовах воєнного стану, енергетичною нестабільністю. Саме тому для формування механізму адаптації доцільно розробити модель, що міститиме такі компоненти як прогноз (моніторинг і аналіз), стратегічне планування, організаційна трансформація, інформаційно-аналітичне забезпечення, контроль результатів і коригування, мотивування персоналу і розвиток культури адаптивності.

Отже, ефективний механізм адаптації системи управління підприємством передбачає не лише реагування на виклики, але проактивне передбачення і трансформацію. Підприємства, що вдало інтегрують динамічні спроможності, цифрові інструменти, гнучкість структури й культуру змін – матимуть більший потенціал витримати сучасні шоки й забезпечити стійкий розвиток.

Список використаних джерел

1. Сардак С. Е., Крупський О. П. Dynamic capabilities of an enterprise: theoretical-practical basis, scope of application, measurement. *European Journal of Management Issues*. 2017. № 25. Vol. 25, №. 1. С. 36–42. URL: <https://doi.org/10.15421/191706> (дата звернення: 16.10.2025).

2. Adaptive management based on information and communication technologies in business processes for ensuring enterprise economic security under neotechnological conditions. *Ekonomichnyy analiz*. 2024. Vol. 34, № 4. С. 484–491. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/6244> (дата звернення: 16.10.2025).

3. Длігач А., Гвоздей Н., Білошкурський М. Analysis of innovative models of adaptive management in industrial enterprises: theoretical foundations and practical application. *Philosophy and Governance*. 2025. № 1 (5). С. 66–75. URL: <https://doi.org/10.70651/3041-248X/2025.1.08> (дата звернення: 16.10.2025).

4. Рудевська В., Іванець І., Вакуленко Є. Financial strategies of an enterprise in conditions of military uncertainty. *Economics and Business Management*. 2025. № 16 (1). С. 198–213. URL: <https://doi.org/10.31548/economics/1.2025.198> (дата звернення: 16.10.2025).

УДК 005.336.5:005.334:339.9

Прийма Д.В., магістр
Науковий керівник: Комеліна О.В., д.е.н. професор
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

ГНУЧКІСТЬ ТА АДАПТАЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЙ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

У сучасних умовах глобальної нестабільності організації змушені не лише зберігати життєздатність, а й демонструвати гнучкість, швидко адаптуючись до змін зовнішнього середовища. Глобальні виклики – пандемії, війни, економічні та енергетичні кризи, технологічні трансформації – зумовлюють потребу у переосмисленні підходів до управління та розвитку.

Гнучкість організації визначається її здатністю ефективно реагувати на зміни, швидко перебудовувати внутрішні процеси, структуру управління та канали комунікації. Вона проявляється у швидкому прийнятті рішень, впровадженні нових технологій і зміні бізнес-